

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 6. julija 1929.

Telefon št. 2552.

STEV. 78.

Ivan Ogrin:

Nekaj misli k novemu obrtnemu zakonu.

a) Potreba izenačenja obrtne zakonodaje.

Ureditev obrtnega zakona je prišla zopet na dnevni red. Že od leta 1920 dalje se dela na izenačenju obrtne zakonodaje, ki pa vsled znanih razlogov političnega značaja kakor tudi vsled velikih razlik v nazarjih uplinskih faktorjev do zadnjega časa ni mogla z mrtve točke. Začetkom letošnjega leta pa se je to vprašanje zopet energičneje pokrenilo s strani ministrstva za trgovino in industrijo samega in kakor vse kaže, bo v kratkem tudi končno urejeno.

Danes velja v naši državi več obrtnih zakonov in sicer za Slovenijo in Dalmacijo bivši avstrijski obrtni red, ki je bil noveliran leta 1907, zakon o radnjama iz leta 1910 za Srbijo in Črnogoro, zakonski člen XVII. iz leta 1884, ki vsebuje obrtni zakon za Hrvaško in Vojvodino in naredba o vršenju obrta iz l. 1909, ki velja za Bosno in Hercegovino. Od teh zakonov stopata najbolj v ospredje naš obrtni red, po katerega vzorcu so izdelani tudi obrtni predpisi za Hrvaško in Vojvodino, samo da so zastareli — in pa srbski zakon o radnjama. Naš obrtni red se je v teku pol stoletja svojega obstoja od časa do časa izpreminjal in izpopolnjeval, tako da še precej odgovarja našemu gospodarskemu položaju. Srbski zakon o radnjama pa odgovarja razmeram, kakor so bile leta 1910 v mali in gospodarsko nerazviti Srbiji.

Radi konsolidiranja in napredka našega gospodarstva je vsekakor potrebno, da se za razne pokrajine države različni zakoni spravijo v neko soglasje vsaj v glavnih točkah za celo državo. V okviru tega zakona naj bi se obrtni predpisi izdelali in izpopolnili za vsako pokrajino posebe primerno dotičnim krajem in njihovim gospodarskim razvojem, in sicer potom pokrajinskih oblasti. Razvojna stopnja tudi pri obrti, trgovini in industriji ni v celi državi enaka. Če bi hoteli izenačenje v vsem, potem bi morali razvitejši kraji popustiti na račun manj razvitih, kar bi gotovo ne bilo dobro za napredek takih krajev, osobito naše slovenske pokrajine, ki je obrtno gotovo precej na višku.

b) Varstvo in zaščita obrta.

V naslednjem hočem navesti nekatera zelo važna načelna vprašanja, ki bi se morala uvaževati pri izdelavi novega obrtnega zakona.

Prvo in najvažnejše je vprašanje varstva ali zaščite obrta. So države na svetu, ki stojijo kulturno zelo visoko, pa nimajo nikake obrtne zaščitne zakonodaje, kakor jo pozna na primer naš obrtni red. Tam velja svoboda in dela vsak kar hoče, ne da bi se mu bilo treba obrta učiti in napraviti kake izpite. Če njegov izdelek ne odgovarja, ga nikdo ne kupi. Tu prihaja v poštev edinole svobodna konkurenca. V glavnem so te države v Ameriki, zato pravimo temu sistemu *amerikanizem*. Ako pa se obrt preveč zavaruje in se njegovemu razvoju jemlje vsaka svoboda, pa prehaja polagoma v srednjeveške cunfte. Zato je velevažnega pomena kakšne obrtne zakone kaka država uveljavlja in v koliki meri

zavaruje in zaščiti obrt s tem, da postavlja za nastop obrta gotove pogoje, in da tudi izvrševanje obrta in obseg obrtnih pravic urejuje s posebnimi obrtnimi predpisi, ki so za obrtnika obvezni. Ta važen in težak problem nam bo treba rešiti pri izdelavi enotnega obrtnega zakona.

Človeku je že nekako prirojeno, da teži in želi postati velik. Tudi v obrtnem poklicu stremimo navzgor, po napredku. Veliko *začetnikov* in malih obrtnikov si želi postati velik obrtnik. Skušajo izrabiti vse vrste tehniških pripomočkov, kakor strojno obratovanje, električni pogon itd. in tako postati iz malega obrtnika veleobrnika in industrijalec. Za največ *strok* je ta razvitek popolnoma naraven in tudi edino zdrav in praviilen. Veliko zlo prihaja prepogosto baš zato, ker se ta pot razvoja iz malega k velikemu dosledno ne izvaja, in da hočejo neusposobljeni ljudje in kapital čestokrat iti mimo in preko tega legalnega in zdravega razvoja ter si podjarmiti usposobljene moči. Pri novem obrtnem redu bi bilo pravilno, da se legalni obrtnik popolnoma zaščiti, da se mu z *normativnimi* odredbami opredeli in zavaruje njegov delokrog in njegov zdrav gospodarski razvoj očuva pred uplivom in podjarmjenjem po gospodarsko škodljivih tvorbah kapitala.

V ozki zvezi s tem vprašanjem je neupravičeno izvrševanje obrta ali takozvano šušmarstvo in pa kritje takega šušmarstva. Čestokrat se dogaja, osebito v stavbni obrti, da se gotove osebe, ki po zakonu ne bi mogle in smele obrtovati, poslužujejo upravičencev, da jih krijejo s svojim imenom in firmo, ker žalibog nekateri nimajo toliko stanovske zavesti, časti in ponosa da bi za baga-

telne materijelne koristi ne pustili, da obratuje drugi na njihovo ime in da služijo takim ljudem le kot slamnati možje. V tem pogledu se zelo mnogo greši. V novem obrtnem zakonu bi se moralo tako kritje neupravičenega obrtovanja s primernimi določbami popolnoma prepričiti. Sprejeti je določila, po katerih se morajo obrtne oblasti ozirati predvsem na *dejanski položaj*, kakoršen v resnici obstoja, ne pa se pustiti odpraviti z raznimi izgovori in gledati le na to, ali je mrtvi črki paragrafa formalno in navidezno zadoščeno. Če pride oblastvo po okoliščinah do prepričanja, da gre za izigravanje predpisov, mora nastopiti proti krivcem s kaznijo in odvzetjem obrtne pravice onim, ki jo zlorablajo za prikrievanje šušmarjev. To velja osobito tudi za otvarjanja navideznih podružnic, za navidezna učna in službena razmerja itd.

Velika kvar za obrt je tudi zloraba družb, da se pod *njih* firmo šušmari. Po bivšem avstrijskem zakonu pridobi družba z omejeno zavezo obrtne pravice pod pogojem, da ima usposobljenega poslovodjo, javna trgovska družba pa, če ima vsaj en družabnik potrebno izobrazbo za samostojni nastop obrti. Take družbe se jako pogosto ustanovljajo samo v ta namen, da se ustanovitelji s slamnatim možem kot poslovodjo pomagajo preko zakonitih usposobljenostnih pogojev, katerim sami ne morejo zadostiti. Take stvari bi bilo treba prepričiti in zabraniti obrtovanje družbam, ki so se ustanovile in si postavile slamnate možje za usposobljene namestnike samo zato, da morejo lastniki izigrati obrtne predpise. Isto velja tudi za razne gospodarske in pridobitne zadrage.

(Konec prihodnjih.)

UVOZ DRAGOCENIH KOVIN PO POSTI.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je z odlokom št. 2502 od 27. maja 1929 izdalo za preizkušanje in žigosanje okrovov za zlate, srebrne ali platinaste ure po kontrolorjih za mere in dragocene kovine nastopno navodilo: kontrole mer in dragocenih kovin smejo prevzemati na preizkušnje čistine in v žigosanje samo kompletne okrove od ur iz zlata, srebra ali platine bodisi v sestavljenem ali razstavljenem delu. Če v prispelih paketih niso kompletni urni okrovi, se ne smejo taki paketi izročiti lastnikom, ampak se morajo deponirati pri pristojni kontroli mer in dragocenih kovin vse dotlej, dokler ne pridejo še ostali deli, da se morejo sestaviti iz njih kompletni okrovi, pa šele potem začeti s pregledom čistine in z žigosanjem.

Če ne pridejo v določenem roku še ostali delu urnega okrova, bo oblast opozorila lastnika, da se bodo nekompletni deli uničili in v takem stanju vrnili lastniku. Rok za uničenje bo od slučaja do slučaja ugotovila kontrola mer in dragocenih kovin.

PODPISOVANJE DELNIC PRIVILEGIRANE AGRARNE BANKE.

Podaljšani rok za podpisovanje delnic privilegirane agrarne banke poteče dne 15. julija t. l. Opozorjamo vse gospodarske kroge na to podaljšanje roka s pozivom, da se v interesu našega celokupnega gospodarstva čim številneje odzovejo pri podpisovanju gornjih delnic.

SEZNAM KONJSKIH SEJMOV V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Novi Šeher 16. in 17. junija, Jajce 28., 29. in 30. septembra, Mrkonjić Grad 8. in 9. novembra, Bugojno 24., 25. in 26. marca, Kupres 29., 30. in 31. oktobra, Gračanica 25., 26. in 27. marca, Modrič 26. avgusta. Donja Mahala (Brčko) 1. novembra, Bijeljina 21., 22. in 23. aprila, Odžak 12. in 13. marca, Bos. Petrovac 21. avgusta, Ključ 20., 21. in 22. septembra, Sanski Most 6. in 8. avgusta, Cazin 22., 23. in 24. aprila.

DOSTAVA ŽELEZNIŠKIH VOZOV ZA PREVOZ LESNIH POŠILJK.

Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je odredila, da se mora izvoz in prevoz lesnih pošiljk in drv za kurjavo pospešiti z vsemi sredstvi. V času izvozne sezone t. j. od 1. septembra t. l. dalje, bode dostavljala železniška uprava za prevoz drv za kurjavo potrebne vozove šele tedaj, ko bode polnoštevilna dostava vozov za sezone predmete popolnoma zagotovljena. Vsled tega se interesenti pozivajo, da do pričetka izvozne sezone pospešijo nabavo in pošiljanje lesa in drv za kurjavo.

Strokovno šolstvo.

Vpisovanje na drž. trgovski akademiji v Ljubljani se vrši začetkom šolskega leta 2. in 3. septembra 1929. Sprejemni pogoji za prvi letnik so razvidni iz razglasa na uradni deski v šolskem posloju srednje tehnične šole II. nadstopje.

Ivan Mohorič:

Sezonsko 20-odstotno povišanje tarif.

(Konec.)

Trajanje sezonskega prometa.

Rok, za katerega velja povišanje in ki je določen na dobo od 1. septembra do 31. marca, je neupravičeno dolg. To trditev hočemo dokazati z najnovjšimi statističnimi podatki, ki jih je nedavno objavila Generalna direkcija državnih železnic za leto 1926. Po teh izkazih je znašal promet tovrnega blaga po posameznih mesecih sledeče količine:

meseci	normalno-tirne proge	ozkotirne proge	direkcija Ljubljana
januar	1,052.822	173.176	397.102
februar	1,160.831	189.946	428.921
marec	1,168.292	204.562	475.459
april	1,134.466	207.568	440.874
maj	1,190.598	223.786	437.891
junij	1,174.633	218.417	443.197
julij	1,151.971	215.839	400.307
avgust	1,183.777	254.464	405.946
september	1,448.948	291.926	430.826
oktober	1,747.801	307.489	481.210
november	1,605.535	287.730	540.942
december	1,442.793	242.323	571.396

Iz gornje sestave se vidi, da dosega tonaža blagovnega prometa svoj maksimum meseca oktobra in nato pada ter doseže meseca januarja povsod minimum, ki stoji globoko pod povprečnim mesečnim prometom. Že v decembru preneha prevoz sladkorne repe in stavbenega lesa, kar povzroči takoj občuten padec tonaže. Da se je povišanje odredilo kljub temu še za mesece januar, februar in marec, je torej s prometno tehničnega stališča popolnoma neopravičeno, ker je notorično dejstvo, da ima železnica v prvem kvartalu vsakega leta v naši državi minimalen blagovni promet in z razpoložljivim voznim parkom lahko krije vse potrebe gospodarstva.

Po isti statistiki znaša letna tonaža predmetov, za katere je dekretirano 20% povišanje, 3,753.000 ton in sicer odpadate od tega skoro dve tretjini na premog. Posamezno dosežejo povišani predmeti sledeče količine:

premog	2,328.028 ton
kamen	447.985 ton
pesek	220.412 ton
opeka	639.248 ton
apno	119.782 ton

Skupno predstavlja to ca. 23% blagovnega prometa normalnotirnih prog.

Problem jesenskega sezonskega prometa.

Znano je, da je glavni povzročitelj neprilik v železniškem prometu v naši državi sladkorna repa. Njena tonaža znaša po železniški statistiki 1,259.716 ton, od tega odpadejo skoro tri četrtine na subotičko direkcijo.

Prevoz sladkorne repe se mora izvršiti približno v sto dneh tako, da odpade na dan 12.587 ton repe, za kar je potrebno dnevno za utovor nad 1000 odprtih vagonov. Ker vozniki park odprtih vagonov komaj zadostuje potrebam stalnih prevoznikov, povzroča odtegnitev ca. 7000 vagonov, ki so potrebni za turnusni promet za prevoz sladkorne repe v tem času v celem gospodarstvu zastoj in kalamitete. Železniška uprava odtegne ta vozni park vsako leto ostalim panogam gospodarstva, ne

glede na to, da zasluži s prevozom repe, ki tarifira po izjemni tarifi br. 12 vozarski stav br. 27 na 100 kilometrov za celih 35 dinarjev pri vagonu manj, kakor pri navadnem domačem premogu. In da je škoda na vse strani še večja, je sedaj tarifa za premog povišana za 20%, dočim je tarifa za sladkorno repo ostala neizpremenjena. Torej železnica bo imela manjšo korist in cela industrija naj bi se oškodovala zato, da se favorizira sedem tovarov sladkorja v državi.

Na tem mestu moramo opozoriti, da uživa sladkorna industrija v naši tarifi tarifne ugodnosti v izjemnih tarifah br. 11. Za sladkor, br. 12, za sladkorno repo, br. 13a za sveže odpadke sladkorne repe, br. 13b za sušene odpadke repe in v izvozni tarifi br. 17, torej pet tarifnih privilegijev, s katerimi se favorizira z izdatnimi popusti prevoz sirovine, fabrikata in odpadkov ter postranskih produktov, dočim mnoge druge panoge industrije ne uživajo niti ene izjemne tarife.

Tudi opažamo, da bi bilo treba turnusni promet z repo posebno regulirati, da bi se izbeglo vsemu nepotrebnemu postanku voz in vlakov z repo in vozni park kar najbolj racionalno izkoriščal.

Prejšnja leta se je skušalo pospešiti cirkulacijo vozov s tem, da so bili v dobi jesenskih mesecev nakladalni in razkladalni roki za celo državo zmanjšani od 24 na 6 ur. Vendar so rezultati pokazali, da tako skrajšanje rokov samo še ne vodi k cilju in da ni v stanju ublažiti tipičnih nepravilnosti, ki se perijodično ponavljajo v vsaki jesenski sezoni. Dokazano je, da morajo vagoni potem, ko so bili natovorjeni na posameznih postajah čakati po cel dan ali celo dva in še več dni predno se jih končno uvrsti v tovrstne vlake in odpošlje naprej. Ukrep o skrajšanju nakladalnih in razkladalnih rokov, katerega namen je bil, da pospeši cirkulacijo vagonov, zato ni dosegel svojega cilja in razloga, ker so bili tovrstni vlaki na glavnih progah po veliki večini preobremenjeni in so lokomotive, ki so bile v porabnem stanju, bile izkoriščene do maksimuma svoje storilnosti, ne da bi mogle obvladati situacijo. Te ugotovitve vodijo k edino pravilnemu logičnemu zaključku, da se da sezonski promet v jeseni regulirati samo na ta način, da se pravočasno v mrtvi sezoni s forsiranim delom v železniških delavnicah zmanjša število defektnih vozov, posebno število pokvarjenih lokomotiv na minimum ter da se za forsiranje prometa v jesenski sezoni mobilizira do skrajnih mej ves vozni park in pomnoži tudi v tej predhodni dobi število prometnega osobja ter na ta način stvorijo predpogoji za potencirano cirkulacijo železniških vozov.

Bistvo železniške tarife so režijski stroški in je tarifno povišanje opravičeno le, ako se prevozniki stroški železnici povišajo. Ta predpogoj pa v danem primeru popolnoma manjka in zato je odrejeno povišanje železniške tarife br. 81.650 brez stvarne tarifno-politične podlage.

Na podlagi prednjih navedb moramo se priključiti enoglasni zahtevi naše industrije, da se izvedba aviziranega sezonskega povišanja tarif brezpogojno ukine.

Ponudbe in povpraševanja.

Moché & Uziel, Import-Export, Salonique, Boîte Postale No. 12, želi stopiti v kupcijske stike s tukajšnjimi tvrdkami, ki pridejo v poštev za izvoz fižola.

J. Chonchol, commission-agent, Bari, Italija, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki pridejo v poštev za izvoz sočivja, predvsem fižola.

Tvornica sapuna i kemičkih proizvoda, Hugo Blühweiss k. d., Zagreb, Magazinska c. 41, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo zaboje.

Odpiralni in zapiralni čas v trgovinskih in obrtnih obratih.

Pisali smo že o novi ministrski uredbi o odpiranju in zapiranju. Tekst uredbe je bil objavljen v Uradnem listu z dne 3. julija 1929. Čas ko morajo biti trgovinske in obrtne obratovalnice v poedinih krajih odprte, čez polдне zaprte in odprte in zvečer zopet zaprte, določijo v zmislu te uredbe vel. župani s posebno naredbo, katere osnutek morajo predložiti ministrstvu do 19. avg. 1929. Zato je veliki župan mariborske oblasti poslal že ta teden vsem podrejenim sreskim poglavarjem naslednjo okrožnico:

»Z uredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic in o delovnem času pomožnega osobja od 16. aprila 1929, Z. R. br. 4201/IV, objavljeno v Službenih Novinah z dne 19. junija 1929, br. 141—LIX, so se bistveno izpremenile določbe dosedanje tozadevne uredbe od 3. maja 1928, katera je z novo uredbo v celoti razveljavljena.

Z novo uredbo je skoro za vse trgovske in obrtne obrate uveden deseturni delovni čas in odpravljen predpis § 3. prejšnje uredbe, da se obratovalni čas naj vjema z delovnim časom pomožnega osobja. Obratovalni čas je za delavnice v splošnem določen na 12 ur, ki se morajo razvrstiti med 5. in 20. uro z enournim odmorom med 12. in 15., oziroma za frizerske in vlasuljarske obrate med 11. in 16. uro. Opozorjam pa pri tem:

a) da za obrtne obratovalnice po vseh predpisi o odpiralnem in zapiralnem času ob delavnikih — v obče nimajo veljave.

b) Da enourni poldnevni odmor v vseh, trgih in mestih z največ 5000 prebivalci za obrtne obrate sploh ni predpisan in se z izvršilno naredbo tudi za trgovinske obratovalnice sme opustiti.

c) Da se za trgovinske obratovalnice po vaseh ter za trgovinske in obrtne obratovalnice po trgih in mestih z največ 5000 prebivalci lahko odredi prejšnji odpiralni, poznejši zapiralni in preko 12-urni obratovalni čas (čl. 2. uredbe).

d) Da se namesto 5. in 20. ure v kopalniških in letoviških v dobi seje kot odpiralna, oziroma zapiralna ura sme določiti 4. in 23. ura (člen 3.).

e) Da se sme za pekarske, mesarske, prekajevalske, brivske in frizerske obratovalnice in samostojne maloprodaje duhana odrediti, da odpirajo eno uro pred drugimi obratovalnicami (člen 4.).

f) Da se sme v smislu čl. 6. in 7. zahtevo delodajalskih organizacij po zaslišanju delavskih organizacij za vse trgovinske in obrtne obratovalnice ali za poedine stroke dovoliti v posameznih krajih poznejša večerna zapiralna ura, odnosno neomejeno obratovanje.

V smislu čl. 47. uredbe se mora načrt tukajšnje izvršilne naredbe predložiti ministrstvu socialne politike in zdravstva in ministrstvu trgovine in industrije v dveh mesecih, t. j. do 19. avgusta 1929. Zaradi tega vabim naslov:

1. Da bo zaslišanju pristojnih delodajalskih in delavskih združenj in po potrebi tudi občin ugotovi — za celo svoje področje enotno ali, če so za to podani stvarni razlogi, tudi različno za poedine kraje in stroke — zjutranjo odpiralno in večerno zapiralno uro in čas poldnevnega odmora tako, kakor najbolje odgovarja interesom prebivalstva, pri čemer bo upoštevatil zgoraj po a) do f) navedene opozoritve. — 2. Da stavi primerne predloge k čl. 12/1, al. 1, 2, 3, v zvezi s členom 21. uredbe. — 3. Da navede kraje, v katerih pripada najmanj ena tretjina (čl. 12/4—2b) oziroma nadpolovična večina (čl. 14, al. 3) prebivalstva pravoslavnemu veroizpovedanju. — 4. Da v smislu čl. 14, al. 2 navede poleg v uredbi naštetih še tiste nadaljnje cerkvene praznike, ob katerih bi bilo odrediti ukinitve obratovanja — izvzemši obratovalnice in primere iz čl. 12/2—4 a) za ves dan, b) za popoldan. — 5. Da na podlagi čl. 9 in 16, al. 2—4 našteje predmete, ki bi se smeli prodajati obhodno: a) po ulicah, b) po javnih lokalih, in navede kraje, v katerih, in čas, do katerega bi se taka prodaja naj dovolila. — 6. Da stavi primeren predlog glede enotne ureditve obratovalnega časa za pekarske delavnice. — 7. Da da eventualne nadaljnje predloge v okvi-

ru izdane ministrske uredbe, ki bi se mogli sprejeti v izvršilno naredbo.

Poročilo naj bo izčrpno in naj obsega tamkajšnji predlog na osnutek izvršilne naredbe, baziran na mnenju zaslišanih korporacij in lastnem poznavanju krajevnih prilik.

Kot skrajni rok za predložitev poročila določim 31. julij 1929, do katerega dneva morajo biti brezpogojno vsa poročila zbrana pri tukajšnjem uradu. Zaradi hitrejšega postopka se obenem odtod pozovejo pristojne delodajalske in delavske zbornice, da dostavijo svoje predloge neposredno prvostopnim upravnim oblastvom. — Veliki župan: Dr. Schaubach.

Na podlagi gornje okrožnice morajo stanovske organizacije (gremiji in zadruge) staviti pristojnim sreskim poglavarjem svoje predloge. K točki 1. okrožnice morajo predlagati, kedaj naj se v gremijalnem (zadružnem) okolišu obrati odpirajo zjutraj, kedaj zapirajo in odpirajo čez polдне in kdaj zapirajo zvečer. Po uredbi smejo biti obrati odprti največ 12 ur dnevno in to v času od 5. do 20. ure (v kopalniških in letoviških od 4. do 23. ure). Kljub temu določilo pa smejo veliki župani dovoliti, da se obrati odpirajo poprej, odnosno zapirajo še kasneje. Tudi se sme v krajih z največ 5000 prebivalci določiti prejšnji odpiralni, poznejši zapiralni in preko 12-urni obratovalni čas. Za obrtne obratovalnice po vaseh pa ti predpisi sploh ne veljajo.

K točki 2. morajo organizacije predlagati, kedaj naj se obratuje ob nedeljah, pri čemer se opozarja na to, da morajo obratovalnice biti zaprte pozimi najkasneje ob 11. uri, poleti pa ob 10. uri. Zahtevi Slovenije po štiriurnem obratovanju ob nedeljah dopoldne uredba ni ugodila, ker ne more izpremeniti določil zakona o zaščiti delavcev, ki predpisuje, da se sme v krajih do 10.000 prebivalcev dovoliti ob nedeljah največ dveurno delo in to le, če prihajajo v te kraje ljudje samo ob nedeljah redno in v večjem številu iz oddaljenih krajev, kjer si ne morejo preskrbeti rednih potrebščin.

K točki 3. se morajo navesti kraji, kjer je najmanj ena tretjina ozir. nadpolovična večina prebivalstva drugega veroizpovedanja in to radi določitve, da smejo biti v teh krajih poslednjo nedeljo pred Božičem trgovine odprte, odnosno da se določijo obvezni praznični dnevi, ko morajo biti obratovalnice v dotičnem kraju celi dan zaprte.

Ministrska uredba določa kot obvezne praznike za katoličane: 1. božični dan, 2. Novoga leta dan in dan sv. Rešnjega Telesa. K točki 4. gornje okrožnice se morajo sreskemu poglavarju imenovati prazniki, ki naj bodo za dotični okoliš poleg že imenovanih obvezni in ob katerih naj bi delo po obratovalnicah počivalo.

Po uredbi je dovoljeno, da se sme prodajati po ulicah do 22. ure samo novine, revije in časopisi, pečeni kostanj, brezalkoholne pijače, halva in sladoled, kakor tudi presno in posušeno sadje. Po javnih lokalih se smejo prodajati prav tako do 24. ure novine, revije in časopisi, a cvetlice, kočevski predmeti, podelano sadje in presno sadje ves čas, dokler so javni lokali odprti. Veliki župani pa smejo glede na krajevne razmere ta čas skrajšati, prav tako pa smejo dovoliti prodajanje tudi drugih predmetov. Zato morajo gremiji (zadruge) staviti g. velikemu županu predloge, ki so za njihov okoliš v tem pogledu potrebni.

Posebna točka se tiče predlogov glede obratovanja v pekarnah in končno še zadnja točka, pod katero naj bi organizacije predložile še morebitne posebne želje, ki so utemeljene z ozirom na posebne prilike v okolišu.

Organizacije naj bi svoje predloge poslale tudi Zbornici za TOI, da jih upošteva pri svoji izjavi k načrtu izvršilne naredbe, ki bo izdana za celo oblast.

PO SVETU.

Devizni promet Ljubljanske borze je dosegel lani vrednost 1 milijarde dinarjev, kar pomeni poseben uspeh spričo dejstva, da je dosegla Zagrebška borza na štirikrat večjem akcijskem površju samo 27 milijardi. Zitni promet se je od 3:6 na 10:3 milijonov skoraj potrojil, lesni promet od 12:7 na 20:8 skoraj dvoji.

Trgovski promet med Jugoslavijo in Grško izkazuje za prvo četrtletje izvoz iz Jugoslavije v Grčijo za 144 mil. drahem, nasprotno pa samo 6:1 mil., tako da je bilanca s 138 milijoni drahem za Grško pasivna.

Delnice Trboveljske premogokopne družbe so bile vpeljane pred kratkim na borzi v Pragi in jih bodo vpeljali najbrž tudi na borzi v Amsterdamu. V tem slučaju bi notirale potem na osmih borzah: Ljubljana, Zagreb, Dunaj, Zeneva, Pariz, Lyon, Praga, Amsterdam.

Norman, guverner Angleške banke, je zopet na potovanju v Ameriko.

100.000 sodčkov sintetičnega bencina na dan bo napravila tovarna, ki jo bo zgradila Standard Oil Co. v državi Louisiane v Ameriki. Način izdelovanja je prevzet od I. G. Farben, ki ima veliko interesno skupnost s Standard Oil.

Česka Ringhoffer d. d. je imela lani 6.200.000 Kč čistega dobička in izplačuje dividendo 5% + 7% = 12% ali 48 Kč.

Avtomobilna in vagonka družba Tatra je imela lani 3.454.000 Kč čistega dobička in izplačuje dividendo 5% + 5% = 10% ali 160 Kč.

Kava, namenjena za eksport čez Rio de Janeiro v letu 1929/30, je cenjena na 3.500.000 vreč.

Dividenda Francoske banke je določena za prvo letošnje polletje na 235 frankov neto proti 160 frankom v prvem lanskem polletju.

Hrvaško-slavonska sladkorna d. d. je imela lani ca. 7 milijonov dinarjev čistega dobička in razdeljuje 16-odstotno dividendo ali 28 Din.

Sava, splošna zavarovalnica, je zvišala glavnico iz lastnih sredstev od 4 na 6 milijonov dinarjev. Dividenda je 10-odstotna.

Steana Romana je imela lani 66 milijonov lejev čistega dobička (leto prej 33 milijonov). Čisti dobiček so prenesli na novi račun in je delniška glavnica v znesku 1 milijarde lejev zopet brez dividende. Zadnjo dividendo so izplačali leta 1926, in sicer 15% iz 154 milijonov lejev čistega dobička.

Delnice nemškega kalijevega trusta kupuje v zadnjem času v veliki meri neki alžaski, torej francoski veleindustrijec, kar smatrajo za začetek še ožjih stikov v že itak prijaznem razmerju nemške in francoske kalijeve industrije; to bi bilo seveda v korist kalijeve industrije obeh držav.

Ogrske državne železnice bodo najele znesek 150 milijonov pengő, razdeljen na tri leta, v izvedbo velikega industrijskega programa. Ker direktno posojilo glede na ugovor finančnega odbora Zveze narodov ni mogoče, so tozadevne industrije izrekle svojo pripravljenost, da potrebne dobave same financirajo. Pomagala bo ameriška Guaranty Trust Comp.

Eksport sladkorja iz Českoslovaške pada. Od 1. oktobra 1928 do 31. maja 1929 so ga eksportirali 5.160.000 stotov, v istih mesecih leto prej pa 5.836.000 stotov. Do konca maja so producirali 10:5 mil. met. stotov sladkorja, za 2 milijona ton manj kot v letu 1928. Več sladkornih tovarov je ustavilo obratovanje.

Rusko trgovsko zastopstvo v Pragi je naročilo v maju za 30 mil. Kč blaga, v prvi vrsti železne in jeklene izdelke, poljedelske stroje, tovarniške opreme in tekstilije.

Državno loterijo bodo osnovali tudi v Rumuniji. Koncesija bo trajala maksimalno trideset let in bo izključna. Na dohodkih loterije je udeležena država s 5 odstotki prodajne cene srečk, z 20% dobičknih vsot in čistega dobička, kojega dividenda je nad 12%.

Za gnojilno leto 1929/30, pričenjajoče se s 1. julijem, so v Nemčiji cene dušika (umetnih gnojil) zopet znižali.

Telefonsko zvezo med Atenami in Rimom bodo potom morskoga kabla med Pirejem in Brindisi vpeljali v najkrajšem času. To je prva grška inozemska telefonska zveza.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Ložnik, Maribor, Cankarjeva 26

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

dosežete s prodajo

Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani.

V šolskem letu 1928/29 se je prijavilo za vstop v I. letnik 51 učencev in 175 učenk, katerih pa vseh ni bilo mogoče sprejeti, ker nima šola zadostnih prostorov na razpolago in je tudi število učnih moči premajhno. Od prijavljenih je bilo mogoče sprejeti le 39 učencev in 90 učenk, kolikor pač dopušča prostor. Za učence se je otvoril 1 razred, za učenke pa 2 razreda. V II. letnik se je vpisalo 22 učencev in 68 učenk, ki so bili vsi sprejeti. Za učence se je zopet otvoril 1 razred, za učenke pa 2 razreda, tako da je imela šola v celoti 6 razredov. Tekom leta je izstopilo iz I. deškega letnika 10 učencev, iz I. dekliškega letnika 8 učenk, iz II. deškega letnika nihče, iz II. dekliškega letnika pa 5 učenk, tako da je bilo na zavodu koncem leta 1928/29 skupno 51 učencev in 145 učenk, vseh skupaj 196 gojencev in gojenk. Učni spehi so sledeči: s prav dobrim uspehom je dovršilo razred 6 učencev in učenk, z dobrim uspehom 68 učencev in učenk, z zadostnim uspehom 70 učencev in učenk, z nezadostnim uspehom 8 učencev in učenk, ponavljalni izpit je dobilo 43 učencev in učenk, neizprašana pa je ostala 1 učenka. Po dovršenem II. letniku se vrši končni izpit. H končnemu izpitu se je pripustilo 16 kandidatov in 51 kandidatinj. Uspeh končnega izpita, ki se je vršil pod predsedstvom g. inšpektorja Mihajla Presla, je sledeč: končni izpit je napravil s prav dobrim uspehom 1 kandidat in 3 kandidatije, z dobrim uspehom 7 kandidatov in 28 kandidatinj, z zadostnim uspehom 8 kandidatov in 12 kandidatinj, za 3 mesece je bilo odklonjenih 8 kandidatinj, za celo leto pa ni bil odklonjen nihče. Ponavljalni izpiti se bodo vršili za I. letnik dne 26. in 27. avgusta t. l., za II. letnik pa dne 28. in 29. avgusta 1929. Končni izpit v septemborskem terminu se bo pričel dne 3. septembra t. l. K izpitu pridejo učenci in učenke II. letnikov, ki so napravili ponavljalni izpit, in tisti, ki so bili v juniju odklonjeni za 3 mesece. Vpisovanje za šol. leto 1929/30 se vrši dne 2. in 3. septembra t. l. od 8. do 12. ure. Priglašenci za I. letnik morajo prinesiti s seboj rojstni list, izpričevalo o završenem izpitu meščanske šole ali o dovršenem IV. razredu srednje šole in prošnjo za sprejem (kolek 5 Din; vzorec prošnje je objavljen na razglasni deski). K vpisovanju mora priti vsak učenec in vsaka učenka osebno in po možnosti v spremstvu staršev. Dne 4. septembra t. l. ob 8. uri bo izpit iz nemščine za vse priglašence in priglašenke za I. letnik. Da ne bo dne 2. in 3. septembra prevelikega navela, se vrši vpisovanje za II. letnik deškega in dekliškega oddelka dne 4. septembra od 9. ure dalje. Vpisovina znaša za vse po Din 150.—. Šolsko leto 1929/30 se prične dne 6. septembra s sv. mašo ob 9. uri v križevniški cerkvi, nakar se zbera učenci in učenke v svojih razredih.

sprejem (kolek 5 Din; vzorec prošnje je objavljen na razglasni deski). K vpisovanju mora priti vsak učenec in vsaka učenka osebno in po možnosti v spremstvu staršev. Dne 4. septembra t. l. ob 8. uri bo izpit iz nemščine za vse priglašence in priglašenke za I. letnik. Da ne bo dne 2. in 3. septembra prevelikega navela, se vrši vpisovanje za II. letnik deškega in dekliškega oddelka dne 4. septembra od 9. ure dalje. Vpisovina znaša za vse po Din 150.—. Šolsko leto 1929/30 se prične dne 6. septembra s sv. mašo ob 9. uri v križevniški cerkvi, nakar se zbera učenci in učenke v svojih razredih.

NAČRT KANALA TRST—BRATISLAVA.

V Trstu bivaajoči inženjer Di Brai je izdelal načrt, ki se tiče kanala med Trstom in Bratislavo ob Donavi. Kanal naj bi se priključil prav tako projektiranemu kanalu Odra—Donava, s čimer bi Trst ne bil zvezan samo s srednjo Donavo, temveč tudi s Hamburgom, z Danzigom itd., torej z Baltikom in s Severnim morjem in naprej. Stroški kanala bi znašali 1550 milijonov lir in bi se po zagotovilu Di Braia kmalu rentirali, ker bi bil transport po kanalu veliko cenejši kot po železnici. Danes stane na primer transport 1 tone blaga iz središča Češkoslovaške v Trst 160 lir, dočim bi stal transport po kanalu samo 52 lir. Načrt je bil merodajnim faktorjem predložen v odobrenje; in ker bi mogel kanal usihajočemu Trstu veliko koristiti, se resno o tem razmotriva. Torej nič fantastičnega. Odločitve pričakujejo v začetku jeseni.

RAZNO.

Blagajna podružnice Poštne hranilnice v Ljubljani bo otvorjena za stranke od 4. julija t. l. dalje vsak poslovni dan od 8. do 12. ure in od 16. do 17. ure razen ob sobotah, ko posluje samo predpoldne.

Zobni atelje je otvoril v Škofji Loki in Spodnjem trgu, v hiši gostilne Šmit, **koncesijonirani zobotehnik gosp. Ciril Lužar** iz Ljubljane in se cenj. občinstvu toplo priporoča.

Vidne svetovne žitne zaloge znašajo 42,5 mil. kvarterjev pšenice proti 35 milijonom pred enim letom, 29 milijonom pred dvema letoma, 23,5 pred tremi in 27,25 pred štirimi leti. Zaloge so torej še zmeraj prav izredno velike.

RAZGLAS GLEDE PLAČEVANJA DAVKOV.

Davčna uprava Ljubljana okolica razglašča o plačevanju davkov v III. četrtletju 1929 naslednje: »Dokler se ne izvrši odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, rentnine in družabnega davka za tekoče leto 1929 po zakonu o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, Uradni list 26/75 ex 1928, se mora po čl. 163 pravilnika k zakonu o neposrednih davkih pobirati davek, ki je predpisan po stari davčni obliki najbližjega davčnega leta z vsemi državnimi prebitki vred, ki so se pobirali po njej. Od tega so izvzeti samo tisti davčni zavezanci, ki so prijaviли prestanek davčne obveznosti. V smislu člena 148 pravkar omenjenega zakona o neposrednih davkih, dospel je v plačilo dne 1. julija 1929 tretji obrok: a) zgradarine, b) pridobnine, c) rentnine, č) družbenega davka, d) pavšalnega davka na poslovni promet in e) vojnice. Vsi ti že v plačilo dospeli četrtletni davki, se morajo plačati najkasneje do dne 15. avgusta 1929. Kdor bi tega dne ne plačal zapadlega davčnega obroka, se mu od neplačane vsote zaračunajo 6% zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestmi vred prisilno. Uslužbenki davek, ki so ga pobrali službodajalci od svojih uslužbencev, se mora odpremiti davčni upravi najkasneje 15. dan po poteku vsakega meseca. Službodajalci pa, ki nimajo več kot pet uslužbencev, morajo pa pobrani davek odpremiti za mesec april, maj, junij 1929 najkasneje do 15. julija 1929. Davčni zavezanci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, morajo plačati davek na poslovni promet od prometa, opravljenega v II. četrtletju 1929, najkasneje do 31. julija 1929. Zemljarina dospe v plačilo ter se mora plačati v 2 enakih letnih obrokih najkasneje dne 15. avgusta in dne 1. novembra 1929, sicer se bodo zaračunale 6% zamudne obresti in se bodo neplačane vsote prisilno izterjale. Davek novih davčnih zavezancev in za nove davčne predmete, ki se bo odmeril med tekočim letom, dospe v plačilo oni dan, ko se bo zavezancu pravilno vročil dotični plačilni nalog ali odlok; plačati se pa mora 30. dan po vročitvi plačilnega naloga.«

Ljubljanska borza.

Tečaj 5. julija 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:8775
Berlin 1 M	13:5575	13:5875
Bruselj 1 belga	—	7:9112
Budimpešta 1 pengő	—	9:937
Curich 100 fr.	1094:40	1097:40
Dunaj 1 šiling	7:996	8:026
London 1 funt	—	276:32
Newyork 1 dolar	—	56:87
Paris 100 fr.	—	222:90
Praga 100 kron	168:20	169:—
Trst 100 lir	296:95	298:95

Vrednote: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje, denar 170 Din; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, denar 123 dinarjev; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, denar 850 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, denar 170 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Zdrž. papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, denar Din 125.—; »Stavbna družba d. d., Ljubljana, denar 50; »Šušar«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, denar 105 Din; Tvoronica za dušik d. d., Ruše, denar 275, blago 285 Din.

Les: Smreka—jelka: Hlodi I., II., monte 230—270 Din; brzjavni drogovi 240—260 dinarjev; bordonali merkantilni 330 do 380 Din; trami merkantilni 290—310; škorete, konične, od 16 cm naprej 630—650 Din; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 680 do 700 Din; škorete, podmerne, od 15 cm 520 do 550 Din; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 540—560 Din; deske-plohi, par., od 16 cm naprej 580—620. — Bukev: Deske-plohi, naravni, neobrobjeni 475—500; deske-plohi, naravni, ostrorobi 750—900 Din; deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 650—750; deske-plohi, parjeni, ostrorobi, 950—1150 dinarjev, testoni 450—480; tavolete 1100 do 1150 Din. — Hrast: Hlodi I., II. 350 do 600 Din; bordonali 1300—1500 Din; deske-plohi, neobrobjeni, boules 1300—1500 Din; deske-plohi, neobrobjeni merkantilni 900 do 1000 Din; deske-plohi, ostrorobi (podnice) 1200—1300 Din; frizi 1100—1250 Din. — Drva: bukova 21—23 Din; hrastova 19—21 dinarjev. — Železniški pragovi: 2:60 m, 14 x 24, hrastovi 50—56 Din. — Ogļje: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Išče se: rezana jelovina (smreka, jelka, po možnosti večina smreka), ostroroba, paralelna, pravokotno očetljena, I., II., III., monte, franco vagon meja via Djevdjelija tranzit. Plačljivo na podlagi akreditiva in sicer: Deske normalne: debelina 18 in 24 mm, širina 10% od 17, 19 cm, 90% od 22, 25, 28, 30, največ od 22 in 25 cm, dolžina 4 m; štirikratna vezava: 18 mm po 4 komade, štirikratna vezava: 24 mm po 3 kom. v svežnju. Deske podmerne: debelina 24 mm, širina 10, 12, 14 cm, dolžina 4 m, vezava 4 kom. v svežnju. Deske kratke: debelina 18 in 24 mm, širina od 10 do 30 cm in tudi več, dolžina 1, 1:50, 2, 2:50, 3, 3:50 m, vezava 18 mm po 5 komadov; 24 mm po 4 komade. Remeljni: dolžina 4 in 5 m, debelina 46/24, 46/26, 56/36, 56/33, 66/46, 66/66, 66/86, 96/46 mm, vezava po debelosti remeljnov od 2 do 10 komadov. Nadalje se iščejo: hrastova drva, drogovi (najraje mecesnovi) za električni vod, 10, 11,

LISTEK.

A. Ogris:

Trgovina izza srede stoletja.

Ker padejo tudi stanovske razlike, spravlja demokratizacija potrošnje na trg v neštetih kakovostnih stopnjah vse polno nadomestil, moda pa, ta zvesta spremljevalka vsake demokracije, ki se danes spreminja od sezone do sezone in ne, kakor prej, od generacije do generacije, ali kakor se prej, od stoletja do stoletja, skrbi za to, da si trgovina ne odahne od stalnega dopolnjevanja in osveževanja svojih zalog z novimi predmeti. Le da vnaša modna kapricioznost, ki se polasča še zmiraj več vrst blaga, kakor v trgovino tako v proizvodnjo nov aleatoričen moment; ona povzroča mnogo novih rizikov, zahteva širši in globlji vpogled ter vstvarja vse polno težav v kalkulaciji.

Zavoljo omenjenih okolščin in ker postane virtualno zdaj za vsako blago odjemališče ves svet in postanejo stalna odjemališča tudi najbolj odmaknjene gorske vasice, se odpre trgovini mnogo novih možnosti obstoja. Tekom ne celega stoletja se kakor število trgovinskih obratov tako število v trgovini pridobitno zaposlenih ljudi pomnoži nekolikokrat in to v večji meri kakor število pre-

bivalstva in mnogo bolj kakor število drugih pridobitnih podjetij. Otvoritev trgovinske poslovalnice po pretežnem delu ni več zavisna od izkaza strokovne sposobnosti, tudi večje investicije niso potrebne, in če ne kdo drugi, dá grosist začetni obratni kapital in začetne zaloge na up: zategadelj postaja, kakor se vseobče toži, trgovina pogostoma pribeljaljšče nesposobnih elementov, ki svoje gospodarske eksistence niso mogli zasidrati v drugih poklicih. Zmožnejše in ambicioznejše sile se jamejo umikati v industrijo in bankarstvo. Dnevna izkustva pravijo, da je v tej trditvi mnogo resnice, pa tudi, da mnogokdo trguje le v postranskem poklicu, ter da je naraslo število trgovin z blagom vsakdanje porabe še vsled tega, ker hoče poklicno prezaposleni današnji človek to blago čim bližje pri roki. Zelo mnogi trgovski gospodarji so pa samostojni gospodarji le pravno, na videz; ves njih obratni kapital in zaloge so lastnina večjih industrijskih in trgovskih podjetij, oni sami pa so v gospodarskem oziru uslužbeni. Ti in podobni razlogi zanetijo v trgovini hudo konkurenčno borbo. Ker mora poleg vmesnih posredovalcev tudi najmanjši detajlni obrat še priti na stroške in nuditi, če ne že podjetniški dobiček, pri najmanjšem vsaj delovni zaslužek, se porazdeljevalni postopek podraži, tako da tvorijo, kakor statistika pravi, na

ceni, ki jo plača zadnji potrošnik, stroški distribucije višji odstotni delež kakor pa proizvajalci.

Imenovane okolščine morajo kajpada tudi v tvorjenje cen poseči s preobraževalnimi vplivi. S proglasitvijo obrtne svobode prenehajo cene biti zavisne od cehovskih, občinskih in državnih predpisov. Proizvodnja tudi večinoma ne more več pregledati odjemališč in je spčetkoma prezaposlena s tehnično organizacijo svojih obratov. Zato se cene tvorijo v svobodni konkurenci med proizvajalci in še bolj na trgovinskem področju ter padajo čim dalje nižje in nižje. Trgovina se vidi prisiljena, nadomestiti dosežanje načelo: »majhen promet, velik dobiček« z načelom »velik promet, majhen dobiček« (na posamezni enoti blaga). Celotno vzeto uživa potrošnik dokajšnjo konzumentsko rento, trgovec pa mora, da si ga ohrani, izrabiti reklamo in podobna učinkovita sredstva do skrajnosti ter kot detajlist zavoljo njega prodajati tudi razne vrste blaga, ki ne prinesejo nikakšen zaslužek.

Svobodna konkurenca pa cene tudi čim dalje bolj izravnava, najprej medkrajeno, na to s pomočjo prometnih olajšav in borzne trgovine še meddržavno; surovine in finalni izdelki mnogotne, poenotene potrošnje se pa trgujejo — vsaj v trgovini na debelo — po

približno enotni svetovni ceni. Velikim delom v efektivni trgovini sicer tudi dandanes cene sledijo razmerju med ponudbo in povpraševanjem, vendar pa se pomembno uveljavljajo važne izjeme: tako se je v mnogih strokah tradicionalno utrdil stalen trgovinski pribitek, ponekod dovoljujejo proizvajalci trgovcu le stalno provizijo, za nekatere vrste blaga veljajo borzne cene, čimdalje pa je tudi več znamenega blaga, končno ceno katerega trgovcu predpiše pod pretljivo zaporo tovarnar. Nekatere bolj zmnopopolizirane industrije nastavlajo cene v podrobni prodaji povsem samostojno. Trgovcu detajlistu se tvorjenje končne cene odmika, njegov dobiček-zaslužek izgublja na elastičnosti. V trgovini na debelo se vrhu tega tvorjenje cen v novejšem času zaradi kartelizacije industrije in njenega namernega pričlenjevanja trgovskih funkcij stalno bolj komplicira. Omejevan, kakor je zmiraj bolj v sodoločanju potrošnih cen, mora zategadelj današnji trgovec, ako se hoče dvigniti nad rokodelsko povprečje, svojo iznajdljivost izkazati s tem, da z delno izločitvijo ali z znatnim znižanjem enega ali več troškovnih činiteljev doseže pred drugimi kakšno, časovno seveda več ali manj omejeno, prioritarno rento. Skupnost stremeljenj, usmerjenih v tem pravcu, imenujemo racionalizacijo trgovine. (Nadaljevanje prihodnjč.)

Kvalitetna
znamkaZahtevajte
povsodi!

12 m dolgi, premer v vrhu 17/18, 18/19, 19/20, 21/22 cm, franco vagon nakladalna postaja. — 1.000.000 komadov jelovih dna za sode, 12 in 15 mm debeline, 42/42, blago zdravo in suho, srednja širina 14 cm, dno sestavljeno iz treh komadov, vezanih v svežnje. — 500.000 komadov bukovih garnitur za sode, 12 cm debeline, 7-40 in 7-60 mm, 60 in 100 mm širine, brez zareze in peresa, brez ureze za dno, prostorna širina 17-30 mm, vezana v garniture, paralelno blago, obrobjeno, cilindrično žagano.

Zito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, prompt. dob., mlev. voz., sl. post., plačilo v 30 dneh, 257-50-260; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v juniju, plačilo v 30 dneh, 262-50 do 265 Din. — Koruza: »la plata«: dobava julij, avgust, september, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 292-50-295 Din; bačka: suha, zdrava, rešetana, plačilo v 30 dneh, mlevska vozina, 270-50-272-50; bačka: suha, zdrava, rešetana, plačilo v 30 dneh, navadna vozina, 277-50-280 Din. — Ječmen: baranjski: pivovarski, 70/71 kg, 315-317-50 dinarjev; bački: ozimni, 67/68 kg, 290 do 292-50 Din. — Oves: bački, slov. postaja, navadna vozina, 275-277-50 Din. — Moka: pšenična Og: fco Ljubljana, pri odjemu celoga vagona, plačljivo pri prejemu blaga, 365-370 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: neizpremenjena.

Zaključki: les: 5 vagonov hrastovih drv; deželni pridelki: 4 vagona pšenice, 1 vagon moke; drugo: 2 vagona oglja.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani, dne 1. julija 1929. Govedina: v mesnicah po mestu: I. vrste 18-20, II. 16-18 Din; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18-20, II. 16 do 18, III. 12-14, jezika 17-20, vampov 8-10, pljuč 6-8, jeter 15-18, ledic 18 do 20, možganov 20-25, loja 5-10 Din; 1 kg telečjega mesa I. 24-25, II. 20 do 22, jeter 25-30, pljuč 20-22 Din; 1 kg prašičjega mesa I. 25-27, II. 20-22, pljuč 10, jeter 15-20, ledic 25-30, glave 8-10, parkljev 6, slanine trebušne 26-27, slanine ribe in sala 29-30, slanine domačih prašičev 25-26, slanine mešane 26-27, slanine na debelo 26, masti 30-32, šunke (gnjati) 30-35, prekajenega mesa I. 30-32-50, II. 25 do 27-50, prekajenih parkljev 8-10, prekajene glave 10-12, jezika 35 Din; 1 kg kostrunovega 14-15, jagnjetine 18-20, konjskega mesa I. 8, II. 6 Din; 1 kg krakovskih klobas 40, debrecinskih 40, hrenovk 30-32, safalad 28-32, posebnih 32, tlačenk 20, polprekajenih kranjskih 32-35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25-30 Din; piščanec majhen 15-17, večji 17-20, kokoši 25-30, petelin 30-40, domači zajec, manjši 7, večji 15 Din; 1 kg karpa 25-30, ščuke 25-30, postrvi žive 80, mrtve 60, klina 20, mreke 20-25, pečenke 10 Din; 1 liter mleka 2-50-3, 1 kg surovega masla 40, čajnega 44-48, masla 40-44, bohinskega sira 34-40, sirčka 8-10 Din; eno jajce 1-25-1-50 Din; 1 liter starega vina 16-22, dalmatinca 11-14, 1 časa piva 3-50, 1 vrček piva 4-50-5, 1 steklenica piva 5-50-6 Din; 1 kg belega kruha 5, črnega 4-50, rženega 4-50 Din; ena oranža 1-50-4, limona 0-75-1 Din; 1 kg orehov 12-13, luščenih 36-40, črešenj 5-10, suhih češpelj 8-12 Din; 1 kg kave Portoriko 72-76, Santos 46 do 48, Rio 32-40, pražene kave I. 90 do 100, II. 70-80, III. 56-60, kristal-

nega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 15, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mlete 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike po kakovosti 56, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80, 1 kg moke štev. 0 na debelo 390-395, na drobno 4-50, štev. 2 na debelo 370-375, na drobno 4-25, štev. 5 na debelo 350-355 Din; 1 kg kaše 5-60 do 6, ješprenja 5-6, ješprenjčka 10-12, otrobov 2-50, koruzne moke 4-4-50, koruznega zdroba 4-50-5, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. 6-8, II. 6, ržene moke 4-50-5 Din; 1 q pšenice 265, rži 270-300, ječmena 280-310, ovska 265-310, prosa 285, koruze 290, ajde 280-290, fižola ribničana 800, prepelničarja 875, leče 1400-1600 Din; 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 440, 1 m³ rrdih drv 180, mehkih drv 70 Din; 1 q sladkega sena 125, polsladkega sena 100, kislega sena 75, slame 75 Din; 1 kg glavnate solate 3-4, štrucnate solate 3 do 4, ajserice 3-4, zgodnjega zelja 5 do 6, kislega zelja 3-50-5, ohrovtva 5-6, kartijol 8-10, špargljev 24-26, kolerab 5-6, kolerab podzemljic 1-1-50, špinacije 4-5, paradižnikov 12-16, kumar 6 do 8, buč 6-8, graha v stročju 3-4, luščene graha liter 8, fižola v stročju 9 do 10, čebule 3-4, česna 12, krompirja 1-50-2, novega 4-5, repe 3-4, kisle repe 2-50-3, jurčkov merica 4-5, korenja 6-8, peteršilja 15-20, zelenjave za juho 8-12 Din.

Sejmsko poročilo iz Maribora. Prignanih je bilo 4 konji, 13 bikov, 105 volov, 351 krav in 10 telet, skupaj 483 komadov. Povprečne cene za različne živalске vrste na sejmu dne 25. junija 1929 so bile sledeče (za 1 kg žive teže): debeli voli 10-11-25, poldebili voli 8-9,

biki za klanje 7-50-8, klavne krave debele 7-8, plemenske krave 6-7, krave za klobasarje 5-5-50, molzne krave 6-50 do 8, breje krave 6-50-8, mlada živina 7-8-50 Din. Prodanih je bilo 360 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 25, v Italijo 32 komadov. — Mesne cene: volovsko meso 12-18, telečje meso 20-25, svinjsko meso sveže 15-27-50 Din.

Sejem v Ptuj. Na živinjski sejem v Ptuj dne 2. t. m. je bilo prignanih 756 glav goveje živine, od tega 268 krav, 130 telic, 2 teleta, 290 volov, 39 juncev, 27 bikov in 86 konj, ki so notirali: krave 3-50-8, telice 8-11, teleta 13, voli 8 do 10, junci 7-50-9, biki 7-50-9-50 Din za kilogram žive teže, konji 700-6000 Din za komad. Prodanih je bilo 358 glav goveje živine in 34 konj. Na svinjski sejm dne 3. t. m. je bilo pripeljanih 315 glav svinj, cena je bila 8-13-50 Din za 1 kg žive teže, za praseta 100-250 Din za komad. Prihodnji živinjski sejm se vrši 16. julija.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 8. julija t. l. ponudbe glede dobave testenin, ječmenove in prosene kaše ter glede dobave 100 kg ovojnega papirja; do 11. julija t. l. glede dobave 25.000 kg moke in 1000 kg tračnih žebelj; do 12. julija t. l. pa glede dobave 1000 kg surove kave. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 8. julija t. l. ponudbe glede dobave različnega lesa. — Dne 9. julija t. l. se bo vršila pri Ekonomskem odeljenju Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 1.440.000 kg moke. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.)

TRAJNO koristno darilo je samo **'GRITZNER'** in **'ADLER'** šivalni stroj ter pisalni stroj **'URANIA'**.
Znižane cene, najlepše opreme edino le pri
JOSIP PETELINCU
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodl. Telef. št. 2913.

„Spectrum“ d. d.
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII,
se nahaja od 1. novembra na
Celovški cesti 81 Tel. 2343
Zagreb, Osijek — Središnjica: Zagreb
Zrcalno steklo, portialno steklo, mašinsko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljenje v med. — Fina — navadna ogledala.

1000 dinarjev Vam plačam, ako Vaše bradavice, kurja očesa, trdo kožo, izrastke,

ne odstranite zanesljivo v roku 3 dni z Ria-balzomom brez bolečin, brez nevarnosti in brez noža. — Zdravniško priporočilo: Dr. Cyrakus B., Wien, piše: »Jaz sem z Ria zadovoljen, pošljite nadaljnih 24 lončkov, katere hočem porabiti pri mojih pacientih.« Cena z garancijskim pismom Din 9-; 3 lončki Din 18-; 6 lončkov Din 32- — **DR. NIC. KEMENY, KOSICE** (Kaschan), poštni predal 12 L 111, Češkoslovaška.

Centenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem **otvoril** moderno opremljeni
ZOBNI ATELJE
V ŠKOFJI LOKI, SPODNJI TRG
v hiši gostilne Šmit in se vljudno priporočam
Konc. zobotehnik **Ciril Lužar**

Veletrgovina
kolonijalne in
špicerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže
pražene kave,
mlekih dišav in
rudninske vode.
Točna in solidna
postrežba!
Zahtevajte cenik!

VINOCET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

KUVERTA Tvornica kuvert in
kontekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot št. 1
- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

Parketne deščice **Bakula**
Trstje za strope (leseno pletivo)
za strope in stene
Strešno lepenko
in lesni cement
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22 - Telefon int. 2513

Naročajte **TRGOVSKI LIST!**

H. SUTTNER Ure, zlatnine in
srebrnine
Ljubljana
Lasna
protokolirana
tovarna v Švicl

PROMETNA BANKA D.D., Ljubljana, Stritarjeva 2
Telefon št. 2149, 2968. Pošt. hran. rač. 13.853. (vogal pred Škofijo 1, naspr. magistrata.) Žiro-račun pri Narodni banki.
Nakup in prodaja valut in deviz. — Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. — Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.